

MEMO

Onderwerp:
Ecologische eindcontrole werkzaamheden
dijktraject Wilhelminapolder Oost-Bevelandpolder

's-Hertogenbosch,
15 februari 2013

Van:
Gijs Kos

Afdeling:
Divisie M&R Den Bosch

Aan:
Christian Moeliker

Projectnummer:
B02043.000133.0300

Opgesteld door:
Gijs Kos

Ons kenmerk:
076878792:A

Kenmerk Zeeweringen:
PZDB-M-13019

Kopieën aan:
Roy van de Voort
Peter Meininger
Anne Marie de Jong

DIVISIE MILIEU & RUIMTE

Inleiding

In de ochtend 17 januari 2013 heeft het veldbezoek voor de ecologische eindcontrole plaatsgevonden langs het dijktraject Wilhelminapolder - Oost-Bevelandpolder. Het veldbezoek vond plaats in het kader van de natuurwetgeving. In het bijzonder is gelet op de voorwaarden en maatregelen die zijn afgegeven in de Natuurbeschermingswetvergunning afgegeven door de provincie Zeeland (kenmerk 11111291/NB.11.012), Passende Beoordeling (ARCADIS, 2010, kenmerk PZDB-R-10161), Soortenbeschermingstoets (ARCADIS, 2010, kenmerk: PZDB-R-10160), Aanvullende informatie voor vergunningaanvraag (ARCADIS, 2011, kenmerk: PZDB-M-11172) en Uitloop werkzaamheden Wilhelminapolder, Oost-Bevelandpolder – Toetsing Natuurbeschermingswet (ARCADIS, 2012, kenmerk: PZDB-M-11172). In onderstaande memo staan de resultaten van de controle van de uitvoering volgens de voorschriften.

Standaard maatregelen

Vóór 15 maart wordt de vegetatie op het buitentalud en kruin zeer kort gemaaid en kort gehouden, totdat de werkzaamheden zijn afgerond. Indien ook het binnentalud gebruikt wordt (bijvoorbeeld voor opslag), dan geldt hiervoor dezelfde maatregel.

Op het buitentalud is langs vrijwel het gehele dijktraject de vegetatie verwijderd gedurende de werkzaamheden. Op de kruin was tijdens de werkzaamheden plaatselijk nog vegetatie aanwezig. De werkzaamheden aan het

onderhoudspad, dijkbekleding en buitentalud zorgden echter voor dusdanige verstoring dat van broedende vogels op de kruin geen sprake was. Het maaien blijft echter wel een aandachtspunt, vooral voor toekomstige dijkwerkzaamheden.

De breedte van de werkstrook bedraagt maximaal 15 meter gerekend vanuit de nieuwe waterbouwkundige teen van de dijk. De aannemer de werkstrook houdt waar mogelijk de werkstrook smaller vanwege de aanwezigheid van slik en schor langs de gehele lengte van het dijktraject. Of zoals beschreven in de vergunning: *"De werkstrook heeft maximaal een breedte van 15 meter bij droogvallend slik en schor, gerekend vanaf de nieuwe waterbouwkundige teen van de dijk"*.

De aannemer heeft tijdens de werkzaamheden aangegeven dat de werkstrook van 15 meter wordt aangehouden, ondanks dat deze maatregel op verscheidene locaties praktische problemen gaf. Tijdens de eindcontrole zijn wat betreft de breedte van de werkstrook geen onvolkomenheden waargenomen. Aan dit voorschrift is voldaan.

Bij het uitvoeren van overlagingen met asfalt van de huidige dijkbekleding blijft verstoring (lees: werkzaamheden) plaatsvinden totdat het asfalt volledig is uitgehard (wanneer deze niet volledig wordt afgestrooid). Dit om te voorkomen dat vogels vast komen te zitten in het asfalt. Of zoals is beschreven in de vergunning: *"Bij het uitvoeren van overlagingswerkzaamheden van de huidige dijkbekleding blijft verstoring (bijvoorbeeld in de vorm van werkzaamheden) plaatsvinden totdat het gietasfalt of asfaltmestiek volledig is uitgehard."*

Aan dit voorschrift is voldaan.

Als het voorland uit slik en/of schor bestaat: De vrijkomende grond en stenen worden over een strook van 5 meter vanaf de (nieuwe) visuele teen van de dijk verdeeld en niet over de gehele werkstrook. De stenen en grond worden zo egaal mogelijk over grote dijk lengte verdeeld, waardoor de ophoging zo min mogelijk wordt. Perkoenpalen en overige vrijkomend materiaal worden verwijderd en afgevoerd. Of zoals beschreven in de vergunning: *"Indien het voorland uit slik bestaat, dienen vrijkomende grond en stenen ter plaatse van de kreukelberm verwerkt te worden en niet over de gehele werkstrook. De stenen en grond dienen zo egaal mogelijk over grote dijk lengte verdeeld te worden, waardoor de ophoging zo min mogelijk wordt. Perkoenpalen en overige vrijkomend materiaal dienen uit het Natura 2000 gebied verwijderd en afgevoerd te worden. Alle materialen en afval dienen op een zodanige wijze opgeslagen te worden dat ze niet door verwaaiing, verspoeling of op andere wijze in het Natura 2000 gebied verspreid kunnen raken. Na afloop van de werkzaamheden dient het dijktraject in ordelijke toestand te worden achtergelaten, uiterlijk per 15 november van hetzelfde jaar als uitvoering, hetgeen wil zeggen dat ten behoeve van de werkzaamheden gebruikte en/of vrijgekomen materialen en afval worden opgeruimd en uit het Natura 2000 gebied afgevoerd."*

De werkstrook oogt wat rommelig door stenen. Dit geldt vooral voor het deel ten oosten van dp 1637. De situatie is niet verslechterd ten aanzien van de situatie van vóór de werkzaamheden. Zie voor een impressie van de werkstrook ten oosten van 1637 de volgende foto. Aan dit voorschrift is voldaan.

ARCADIS

Situatie aan de westkant van de dijk in 2009.

Werkstrook ter hoogte van dp 1633 in 2013.

Als het voorland uit slik en/of schor bestaat: Als op het voorland in de werkstrook in de huidige situatie stenen op het slik of schor liggen, registreren van deze situatie vóór de werkzaamheden (fotograferen en beschrijven). Naar gelang de mogelijkheden, na afloop de grond en stenen zo egaal mogelijk verdelen, maar de situatie mag niet verslechteren ten aanzien van de huidige situatie.

ARCADIS

Zie ook de toelichting bij het vorige voorschrift. Hoewel nog wel materiaal langs de dijk ligt, is de situatie niet verslechterd ten aanzien van de situatie van voor de werkzaamheden. Aan dit voorschrift is voldaan.

Als het voorland uit slik en/of schor bestaat: Het voorland in de werkstrook wordt aansluitend op de werkzaamheden op de oorspronkelijke hoogte teruggebracht, tenzij in de locatiespecifieke maatregelen anders aangegeven. Voor slik geldt dit voor de werkstrook buiten de kreukelberm, voor schor echter over de gehele breedte van de werkstrook. Eventuele kreekjes die binnen de werkstrook (en buiten de kreukelberm) zijn gelegen dienen vooraf geregistreerd (intekenen / fotograferen), en na afloop, hersteld te worden. Watervoerende kreekjes dienen gedurende de duur van de werkzaamheden water te blijven voeren. Deze kreekjes worden dus niet tijdelijk afgesneden. Of zoals beschreven in de vergunning: "Het voorland (slik en schor) in de werkstrook dient aansluitend op de werkzaamheden op de oorspronkelijke hoogte te worden teruggebracht. Voor slik geldt dit voor de werkstrook buiten de kreukelberm, voor schor echter over de gehele breedte van de werkstrook. Eventuele kreekjes die binnen de werkstrook (en buiten de kreukelberm) zijn gelegen dienen vooraf geregistreerd, en na afloop, hersteld te worden."

Schor en slik is na de werkzaamheden op dezelfde hoogte teruggebracht als voor de werkzaamheden. Zie voor de situatie op het schor de volgende foto. Aan dit voorschrift is voldaan.

Schor aan de westkant van het dijktraject in 2009.

Schor aan de westkant van het dijktraject in 2013.

ARCADIS

Als het voorland uit slik en/of schor bestaat: Op slik of schor vindt geen opslag van materiaal en/of grond plaats buiten de werkstrook, ook niet in aangrenzende dijktrajecten. Het voorland buiten de werkstrook wordt niet be(t)reden, niet door personen noch met materieel. Of zoals beschreven in de vergunning: *"Er vindt op het slik of schor buiten de werkstrook en in aangrenzende dijktrajecten geen opslag plaats van materiaal en/of grond. Er vindt geen betreding van het voorland buiten de werkstrook plaats, niet door personen noch met materieel."*

Tijdens de controles is niet waargenomen dat opslag of betreding plaatsvond buiten de werkstrook. De aannemer heeft tijdens de werkzaamheden ook aangegeven binnen de werkstrook het zand uit de vergravingen op te slaan. Aan dit voorschrift is voldaan.

Aanvullende maatregelen uit de vergunning (deze zijn afkomstig uit Passende beoordeling)

De werkzaamheden langs het schor (tussen dijkpalen 1676 en 1679) dienen te beginnen vanaf 15 maart.

De werkzaamheden zijn begonnen langs het schor tussen dp 1676 en 1679. Aan dit voorschrift is voldaan.

Binnendijs in de Wilhelminapolder, in de nabijheid (afstand hooguit één kilometer) van het in het vorige voorschrift bedoelde schor, wordt gedurende het broedseizoen van hetzelfde jaar als uitvoering een alternatief broedgebied voor Natura 2000 broedvogels ingericht/gereserveerd.

Binnendijs is een apart broedgebied gereserveerd. Op het perceel zijn eind maart 2012 baltsende plevieren waargenomen. Aan dit voorschrift is voldaan.

De bovenste 20 cm van het te ontgraven schor in de werkstrook wordt apart in depot gebracht en na de werkzaamheden bij het herstel van de werkstrook weer als toplaag teruggeplaatst.

Tijdens de werkzaamheden is de bovenlaag apart afgezet. Bij het sluiten van de werkstrook is deze laag ook weer als toplaag afgezet. Aan dit voorschrift is voldaan.

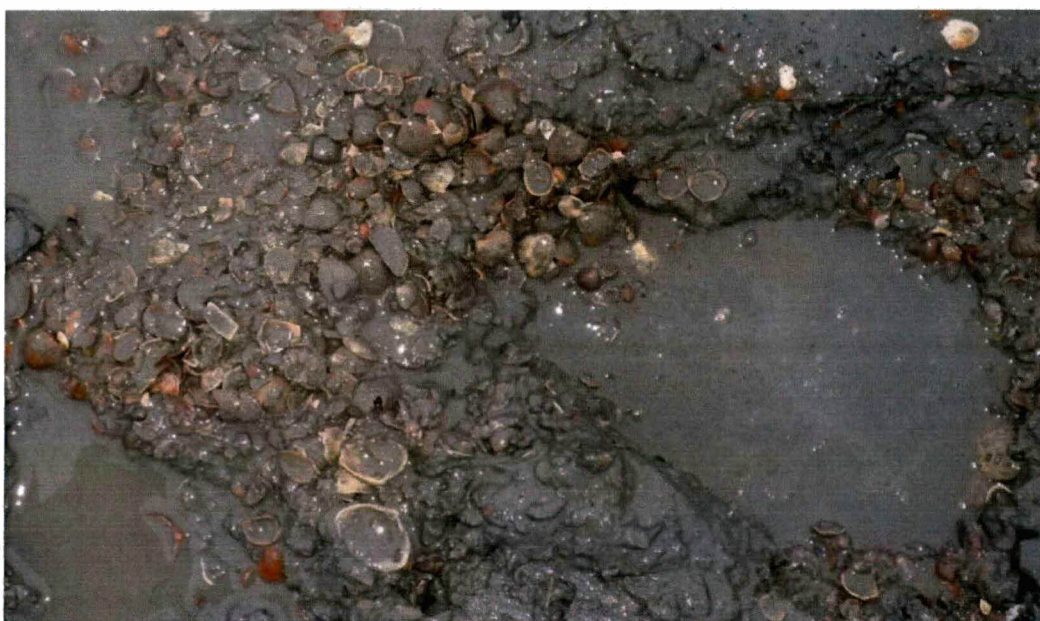
De afrastering en bebording langs het hiervoor bedoelde schor wordt niet eerder verwijderd dan dat de werkstrook ontgraven wordt. Deze afrastering en bebording dienen aansluitend op het herstel van de werkstrook weer teruggeplaatst te worden. Dit geldt overigens voor alle tijdelijk verwijderde bebording langs het dijktraject.

De afrastering en bebording zijn na de werkzaamheden teruggeplaatst. Hierover heeft overleg plaatsgevonden met de provincie. Zie ook de volgende foto. Aan dit voorschrift is voldaan.

Bebording en afrastering ter hoogte van het schor aan de westkant van het dijktraject.

Tussen dijkpalen 1634 en 1638 dient aansluitend aan de dijkverbetering een laag van 7 à 10 cm gebiedseigen schelpen in de werkstrook te worden aangebracht, zodanig dat deze door een laag van 7 à 10 cm sediment bedekt wordt. Na de werkzaamheden zijn schelpen aangebracht tussen bovenstaande dijkpaalnummers. Op onderstaande foto zijn de schelpen zichtbaar wanneer in het slik gegraven wordt. Aan dit voorschrift is voldaan.

Schelpen onder het slik.

ARCADIS

Water dat uit de werkstrook geloosd moet worden, mag niet geloosd worden op en afstromen over het voorland ter hoogte van dijk tussen de dijkpalen 1628 en 1638.

Ten tijde van de controle worden de werkzaamheden uitgevoerd zoals hierboven beschreven. De aannemer heeft aangegeven dat de manier van werken onpraktisch was. De werkstrook bestond als het ware uit een aantal compartimenten en met laag water werd water van het ene compartiment naar het andere gepompt. Er was echter alleen te werken in het drooggepompte deel van de werkstrook en omdat slechts één pomp beschikbaar was, gingen de werkzaamheden langzaam. Tijdens laagwater bleef derhalve slechts een kort tijdsbestek over om in te werken. Het verzoek voor de toekomst was om de maatregelen aan te passen. Een advies over een nieuwe maatregel is opgenomen in de memo "Missers en Leerpunten", voor dit dijktraject was het niet meer mogelijk om de werkzaamheden aan te passen. Aan het voorschrift is tijdens de werkzaamheden wel voldaan.

De transportroutes in de OostBevelandpolder en de Wilhelminapolder dienen vanaf 15 maart in gebruik te worden genomen door het starten van voorbereidende werkzaamheden, de uitvoeringswerkzaamheden of door anderszins werkverkeer. Aan dit voorschrift is voldaan.

De onderhoudsstrook dient van dijkpaal 1679 tot minstens dijkpaal 1665 voor fietsers te worden afgesloten, conform de beschrijving van de werkzaamheden in de vergunning.

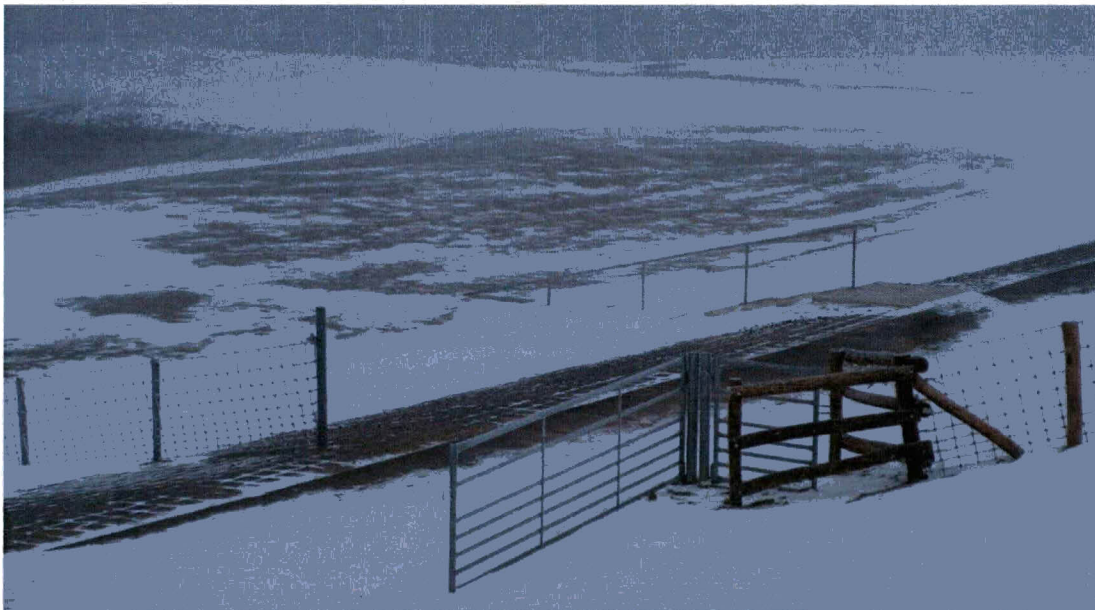
Tijdens de eindcontrole zijn twee zaken waargenomen:

1. Ter hoogte van dp 1679 is geen afsluiting op de dijk gemaakt, deze is gepositioneerd tussen 1675 en 1676. Het fietspad houdt wel op ter hoogte van 1679. In overleg met de provincie is overeen gekomen (definitieve antwoord van de provincie was ten tijde van het opstellen van deze memo nog niet beschikbaar) dat het logischer is om de afsluiting tussen dp 1675 en 1676 te positioneren, om zo te voorkomen dat fietsers een aanzienlijke afstand buitendijks kunnen fietsen: het fietspad houdt ter hoogte van dp 1679 toch op. Door de overgang verder naar het oosten te verplaatsen wordt voorkomen dat fietsers van de dijkovergang ter hoogte van het schor gebruik maken en zo naar het oosten fietsen, wat mogelijk was geweest bij een afsluiting ter hoogte van dp 1679.
2. De afsluiting is niet rond dp 1665 gepositioneerd maar rond 1658. De hekken stonden ten tijde van de veldcontrole open, maar dit had te maken met de afvoer van grond. Aan dit deel van het voorschrift is voldaan.

Eind van het fietspad en t.h.v. dp 1679.

ARCADIS

Afsluiting van het fietspad t.h.v. dp 1658.

Eventuele aanleg en gebruik van een onderwaterdepot, een tijdelijk aan te leggen loswal en/of het gebruik van een puinbreker maakt geen onderdeel uit van deze vergunning en is niet toegestaan.

Tijdens de werkzaamheden wordt geen gebruik gemaakt van een onderwaterdepot of een tijdelijk aan te leggen loswal. De vraag naar plaatsing van een puinbreker is gesteld, maar naar aanleiding daarvan is door projectbureau Zeeweringen geen toetsing uitgevoerd. De aannemer heeft het initiatief zelf moeten nemen en heeft een toetsing uit laten voeren naar het plaatsen van twee puinbrekers in de omgeving van de dijk. Dit maakt echter geen onderdeel uit van de vergunning zoals deze is afgegeven aan projectbureau Zeeweringen. Aan dit voorschrift is voldaan.

Het eventueel lossen van stenige materialen op de onder en/of boventafel van de te verbeteren dijkvlooiing en/of in de aangrenzende zone in de werkstrook maakt wel onderdeel uit van deze vergunning en is toegestaan.

De werkzaamheden beperken zich tot het buitentalud, werkstrook, onderhoudspaden, aanvoerroutes en depots. Aan dit voorschrift is voldaan.

Bodem- en waterverontreinigende stoffen die ten gevolge van de vergunde activiteit in aanraking komen met de bodem of het oppervlaktewater worden onverwijld opgeruimd en naar een erkende verwerker gebracht.

Tijdens de controles zijn geen vervuilingen waargenomen. Aan dit voorschrift is voldaan.

Er wordt geen geluidsapparatuur of geluid producerende apparatuur gebruikt, anders dan strikthoofzakelijk is (voor de uitvoering en in verband met communicatie of veiligheid).

Tijdens de controles is tijdens de werkzaamheden geen gebruik van hierboven beschreven geluidsbronnen waargenomen. Aan dit voorschrift is voldaan.

ARCADIS

De vergunning moet aanwezig zijn op de locatie van de werkzaamheden. Medewerkers ter plaatse moeten op de hoogte zijn van de in de vergunning opgenomen voorschriften.

De vergunning is aanwezig op de locatie van de werkzaamheden. De medewerkers hebben een toolboxmeeting gehad, waarin ze de voorschriften zijn uitgelegd en er ruimte was voor vragen. Aan dit voorschrift is voldaan.

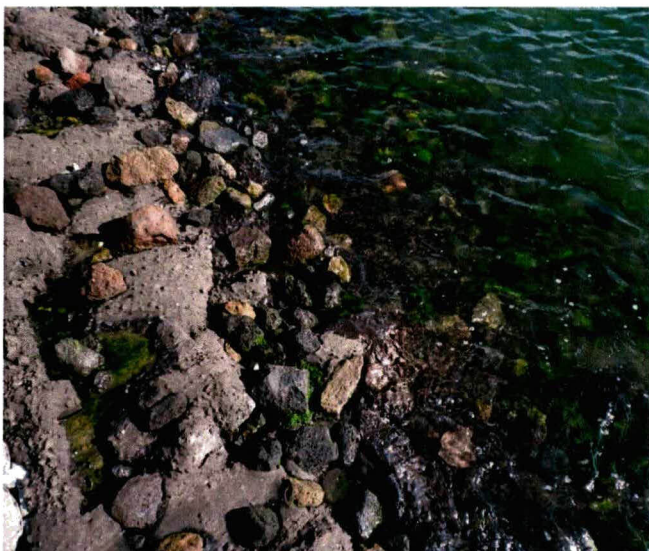
Het begin en het eind van de werkzaamheden dient bij de afdeling handhaving van de provincie gemeld te worden. Het begin van de werkzaamheden is gemeld bij de afdeling handhaving van de provincie. Het einde van de werkzaamheden is op 12 december 2012 gemeld. Aan dit voorschrift is voldaan.

Uit de soortenbeschermingstoets voor zover deze niet overlappen met de maatregelen uit de vergunning

Voorkomen van ondiepe plassen op het werkterrein, transportroute en depotlocatie tussen april en augustus, vooral na flinke regenbuien. Dit om kolonisatie van rugstreeppadden te voorkomen.

Tijdens de controles zijn op enkele locaties langs de dijk kleine waterplassen waargenomen, maar dit was ook gedurende periodes met regen. Op het werk en op de transportroutes of op depot zijn tijdens de werkzaamheden geen grote plassen waargenomen die potentieel leefgebied vormen voor de rugstreeppad. Hiervoor zijn de plassen niet lang genoeg aanwezig geweest. Aan dit voorschrift is voldaan.

Overig

Op verschillende locaties is gekeken naar afstrooiing met lavasteen op de ondertafel. De eis is een bedekking van ongeveer 60%. In de gecontroleerde delen lag dit percentage rond de 40 - 50%, hoewel door algenbegroeiing de bedekking niet overal even goed zichtbaar was. Hoewel de bedekking niet de wenselijke hoeveelheid bedroeg, wil ik hier wel aangeven dat de bedekking hoog is en dat ik hier wel tevreden over ben. De dijk lijkt op deze manier toch een goede locatie te zijn waar wieren goed aan de dijk kunnen hechten. Het streven naar een hogere mate van bedekking leidt waarschijnlijk ook tot meer losse lavasteen aan de voet van de dijk, hetgeen ook niet wenselijk is.

ARCADIS

Aandachtspunten dijktraject

In de volgende tabel staat één aandachtspunten. Dit aandachtspunt is vooral van belang voor toekomstige dijkwerkzaamheden.

Aandachtspunt	Actie
Maaien van de kruin	Geen, het doel van maaien is het voorkomen de van broedende vogels. Door de werkzaamheden wordt de aanwezigheid van broedende vogels voorkomen. Het is belangrijk dat als binnen het broedseizoen gewerkt wordt, en dat delen van de dijk voor langere tijd ongenoeid blijven, dat wel op de kruin gemaaid wordt!